

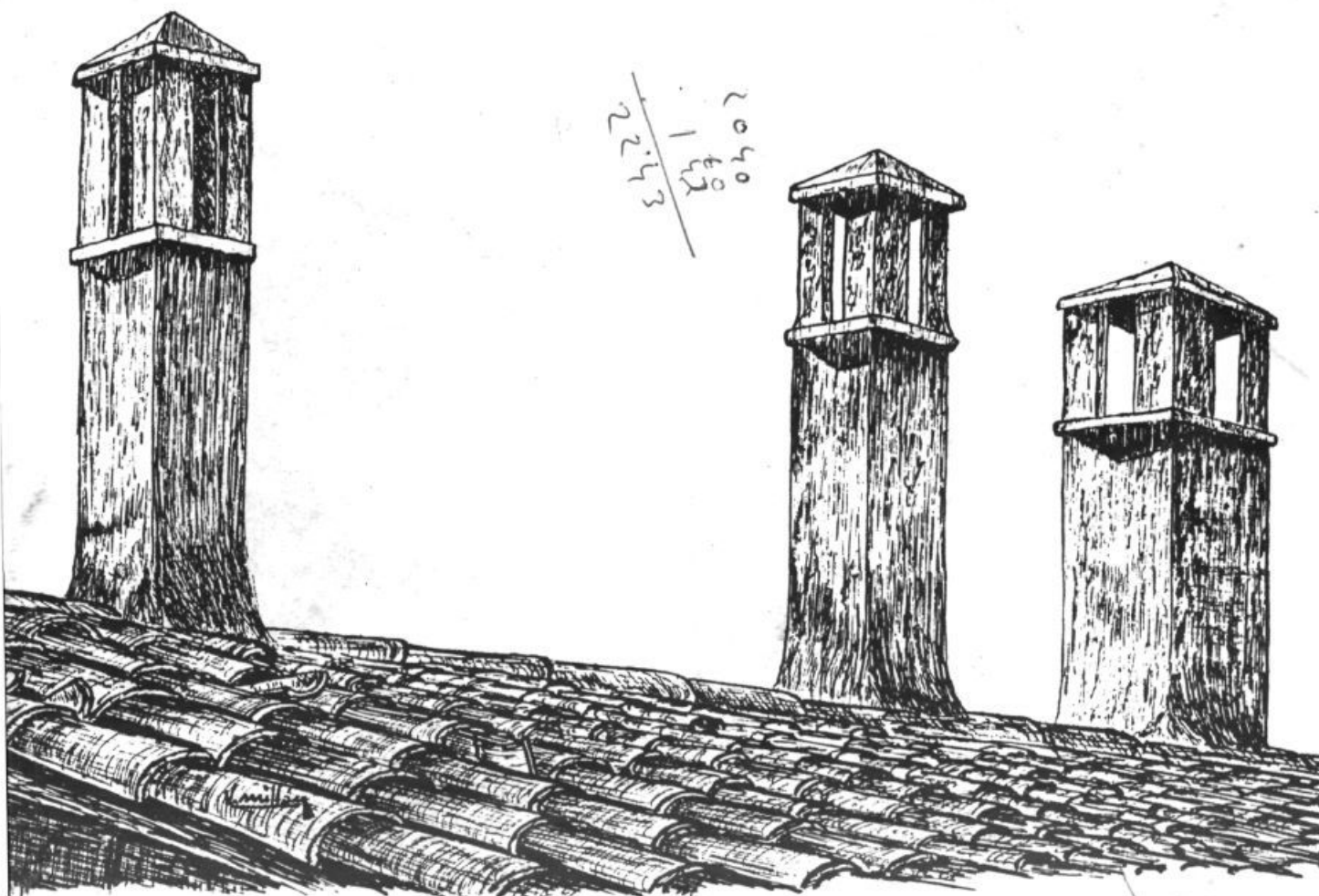
Sant Joan

PRENSA
COMUNICACIÓ

Nº 173-174 - 20 DESEMBRE 1.985

REVISTA QUINZENAL

Molts d'Anys

2040
142
2213

120
600

Revista SANT JOAN

Nº 173-174 - 20 de desembre de 1.985

DIRECTOR: Carles Costa Salom

Edita: Centre Cultural de Sant Joan

Adreça: Carrer Princesa, 24

Imprimeix: Apóstol y Civilizador (Petra)

Depòsit Legal P.M. 2-1979

COL.LABORADORS

Miquel Florit

Joan Jaume

Gabriel Ferriol

Joan Matas

Antonia Costa

Mateu Bover

Tomeu Juan C.

Josep Mayol

Mària Company

Francisca Barceló

Benigno Company

Josep Gayà

Antoni Bauçà

Antoni Gayà

Jaume Bonet

Antoni Bonet

Portada: Xemereies. Vicens Millán

Nicolau Tous

NOTES:

Els articles publicats en aquesta revista expresen únicament l'opinió dels propis autors.

Les fotografies publicades en aquesta revista SANT JOAN, les podeu adquirir a Estudio Fotografico Mayol, carrer Belisario, 19.

SUMARI

Ajuntament

Urbanisme

Casa de Cultura

Servei Municipal S.M.O.E.

De per la vila

Voleibol

Futbol

De la poesia del P.Ginard

Peña Motorista

Temas útiles

I Congrés de Premsa Forana

Temas agricolas

Día	PRECIPI. TACION mm	METEOROS OBSERVADOS				VIENTO DOMINANTE	Nombre de la Estación	
		m	+	-	n		Provincia	Número
1						BALEARES	51-2	
2						Mes	Año	
3						NOVIEMBRE	1985	
4						Observador		
5								
6								
7								
8								
9						Suma		
10								
11								
12								
13								
14	11'5					NE		
15	26'5					NE		
16	8'5					NE		
17								
18	22'5					NE		
19	12'8					NE		
20	1							
21								
22								
23	10					NE		
24	1'2					NE		
25	2'5					NE		
26	5'5					SW		
27	3'5					SW		
28								
29								
30								
31								
Precipitación total del mes						Suma	93'1 mm	

NUMERO DE DIAS DE:

Lluvia ☒

Nieve ☒

Granizo ☒

Tormenta ☒

Niebla ☒

Rocío ☒

Escarcha ☒

Nieve cubrió suelo ☒

DIAS PRECIPITACION

< 0,1 (ip.) ☐

> 0,1 ☐

> 1,0 ☐

> 10,0 ☐

> 30,0 ☐

PRECIPITACION MAXIMA EN UN DIA

26'5 mm. día 15

Viento dominante

En los días de lluvia ☒ NE

En el día de más lluvia ☒ NE

CASAMENT

El dia 25 de setembre es varen casar a l'església parroquial de Sant Joan, Bartomeu Garí Ferriol i Montserrat Payeras Bou. Enhorabona. Enhorabona

AJUNTAMENT

En el darrer ple extraordinari que l'Ajuntament de Sant Joan celebrà el passat dia 11 d'aquest mateix mes, es tractaren els següents punts:

Lectura i aprovació de l'acta anterior

Aprovació definitiva de l'augment de la tabla de valors de Plus Vàlua que es de 5% per els anys 86-87.

S'aprovà donar de baixa la quota de 143.970 ₧ corresponent a l'any 1.983 de "Pósito Agrícola".

Igualment s'aprovà una col.laboració amb l'editora que, a principis de l'any que vé te previst publicar les memòries del poeta santjoaner Miquel Gayà i Sitjar.

També quedà aprovat que l'Ajuntament confeccioni unes tarjes de Nadal per poder felicitar a totes les cases del poble i amics.

Com cada any l'Ajuntament patrocinarà la Cavalcada dels Reis i repart de juguetes.

El Delegat de Cultura informà d'una propera reunió amb les entitats locals per poder confeccionar el calendari i tenir prenist les ajudes per l'any 1.986.

Es va acordar canviar la rotulació dels carrers en llengua catalana, segons la nostra modalitat, i rotular amb lletres de l'abecedari, els carrers que no tenen nom.

Es deixa per una propera reunió, la convocatòria de la plaça vacant d'"Aguacil-Ordenanza".

Finalment es va dar informació de les gestions amb GESA, damunt el tros subterrani de xerxa d'instal·lació elèctrica en el craver dels carrers Major-Palma-Mestre Mas.

URBANISME

Fa unes setmanes, la Comisió Provincial d'Urbanisme, va aprovà definitivament per unanimitat i en virtut de l'article 5.4 de la Llei del sol, l'expedient de Delimitació del sol urbà del terme municipal de Sant Joan.

CASA DE CULTURA

El Consell de Mallorca ha aprovat, dintre el programa d'inversions culturals per l'any 1986, les obres d'acondicionament de l'antiga escola dels nins per Casa de Cultura. El presupost total es de 17,014.269 ₧ repartit en tres parts iguals entre el CIM, Estat i Ajuntament, que aportaran cada un la quantitat de 5, 671.423 ₧.

EL SERVEI MUNICIPAL
D'ORIENTACIÓ EDUCATIVA
(S.M.O.E.)

Ara fa quasi dos mesos que faig feina al vostre poble i pens que ja és ben hora de presentar-mos. Molts ja mos coneixem, però segurament aquesta carta també vos ajudarà a entendre un poc millor l'objectiu de la meva tasca aquí a Sant Joan.

Com tots sabeu, l'educació és un procés molt complexe en el qual hi intervenen molts de factors; però sipos que estareu d'acord en que les peces claus de l'educació són la família, l'escola i la comunitat... La meva tasca aquí és idò, precisament, col.laborar amb aquests tres grups en benefici de l'educació dels nins i nines de Sant Joan. Per aquest motiu el meu treball va dirigit als pares, als professors, als alumnes i a la comunitat en general.

La meva tasca de cara a la comunitat podríem definir-la, en poques paraules, com a dinamització cultural. En aquest sentit la meva actuació és mínima, de fet, el meu treball es centra bàsicament en les escoles... però voldria aprofitar aquesta carta per dir-vos que, encara que no sigueu alumnes de les escoles, ni pares d'alumnes, ni mestres, podeu també assistir a qualsevol conferència, xerrada o activitat que organitzi el Servei d'Orientació. Sempre sereu ben rebuts.

Les activitats programades per aquest curs acadèmic i que van dirigides a tota la comunitat són: Una exposició de juguetes, una exposició de llibres i un programa d'educació per a la salut.

La meva tasca de cara als pares d'alumnes de l'escola és bàsicament la d'informació-formació i assessorament individual.

a. La primera, informació-formació, es du a terme a través de xerrades damunt temes relacionats amb l'educació. S'ha programat que, al llarg d'aquest any pogueu assistir a les següents conferències:

- La importància de la psicomotricitat a l'escola.
- Les condicions ambientals que afavoreixen els hàbits d'estudi.

- Les condicions ambientals que afavoreixen els hàbits d'estudi.
- Higiene dental: Prevenció de càries.
- Alimentació i nutrició.
- Parasitosis: Pòs i cucs.

b. S'assessorarà als pares d'alumnes que ho sol·licitin i/o que es cregui convenient.

L'hora destinada a visites de pares és els dilluns de 6h. a 7h. del vespre a l'escola de Son Juny.

La meua tasca de cara al professorat podríem resumir-la en els següents punts:

- Assessorament en els casos d'alumnes amb dificultats escolars i
- Elaboració de material didàctic

...Aquest curs s'elaborarà una unitat damunt "Sant Joan: La localitat on vivim". Aquest material, que va dirigit als alumnes del Cicle Mitjà és molt útil per fer un ensenyament a l'entorn.

Finalment em queda per explicar-vos la tasca que realitzo de cara als alumnes. Aquesta es desenvolupa a través de dos camps d'actuació: El camp de la terapèutica i el camp de la preventiva.

a. La tasca terapèutica consisteix en atendre els casos de nins i nines que presentin qualche dificultat... problemes d'aprenentatge, de conducta, de llenguatge escrit o parlat, etc.

b. La tasca preventiva, que es dirigeix a la majoria dels alumnes, preten posar les bases necessàries a fi de disminuir l'índex de fracassos escolars.

Aquesta tasca es realitza fonamentalment en les primeres edats, Preescolar i Cicle Inicial.

Les activitats que es realitzen en aquest sentit són:

- Exploració dels alumnes de Preescolar (5 anys) i Cicle Inicial, a través de l'observació i eines de diagnòstic (test, per entendre'ns).
- Programa d'actuació psicomotriu per a tots els nins i nines de "Ca ses

monges" i cicle inicial, amb la finalitat de preparar-los per a l'aprenentatge de la lectura i escriptura, que són les eines instrumentals bàsiques de l'escolarització.

- Programa d'ensenyament de Tècniques d'Estudi per als alumnes de Cicle Mitjà, a fi d'ajudar-los en els seus estudis.

Talvegada es dugui a terme un programa semblant per als alumnes del Cicle Superior.

- Orientació professional per als alumnes de vuitè per tal d'ajudar-los en l'elecció dels seus futurs estudis.

- Programa d'educació per a la salut que contemplarà, fonamentalment, la salut dental.

Heu de saber que tot aquest conjunt de tasques reb el nom de SERVEI MUNICIPAL D'ORIENTACIÓ EDUCATIVA.

A Mallorca funcionen també els S.M.O. E. d'Artà, Sant Llorenç, Capdepera i Vilafranca.

A Sant Joan i Vilafranca el servei és de mitja jornada laboral (vint hores setmanals). D'ambdós serveis jo en som la responsable.

Aquí, al vostre poble, hi faig feina els dilluns i dijous a l'escola de Son Juny, i els dimecres matins a "Ca ses monges".

Esper que la creació del servei municipal d'orientació educativa resulti de veres beneficiosa per a tothom.

Atentament

Mª Lluïsa Fuster Mascaró.
Pedagoga, responsable tècnica del S.M.O.E.

DIADA ESPORTIVA

Amb la participació dels centres escolars de Maria de la Salut, Montuïri, dos de Porreres, Sant Joan i Sineu, tenguem lloc el dissabte dia 14 a Sant Joan, una diada de promoció de l'esport a la plaça de la Constitució. Al llarg de tot el matí els assistents feren practiques a les ordres de diferents monitors de la Delegació d'Esports de la C.A. Al final foren entregats els diplomes corresponents.

L'Ajuntament de la vila hi participà amb begudes pels participants.

EXPOSICIO S.M.O.E.

El Servei Municipal d'Orientació Educativa ha montat en el saló d'actes de la Casa de la Vila, una exposició de treballs fets pels nins i nines d'aquest poble, així com una col·lecció de joguets de caire didàctic en vistes a orientar i mentalitzar a la gent degut a la proximitat de les festes de Nadal i Reis.

ELS REIS

Ja està en marxa l'organització pel dia 5 de gener, de la cavalcada dels Reis, amb repartiment de joguets, com cada any està patrocinada per l'Ajuntament de Sant Joan.

També pel dia 6, un grup d'aficionats prepara la tradicional representació de la comedia d'Els Reis, que tindrà lloc a l'església gràcies a la col·laboració de la Parròquia.

NOU BOLLETÍ D'INFORMACIO

El Partit Demòcrata Popular de Balears ha publicat un bolletí d'informació. En el número 1 corresponent al passat mes de novembre, hi ha una presentació del seu president Oscar Alzaga i de Tofol Soler president de Mallorca, així com notícies nacionals i internacionals. També articles d'opinió tractant els temes del paper de la dona, de

joventut, Cambres Agràries, acció social i altres.

AUGMENT DE FAMILIA A CASA DEL BATLE

El dia 25 de novembre, va neixer el primer fill del nostre Batle. Enhorabona Francisca i Joan.

CARRETERA DE PALMA

A la fi, han estat pintades les senyals vials del centre de la carretera de Sant Joan a Montuïri. Ara fan falta pintar les laterals, tan importants

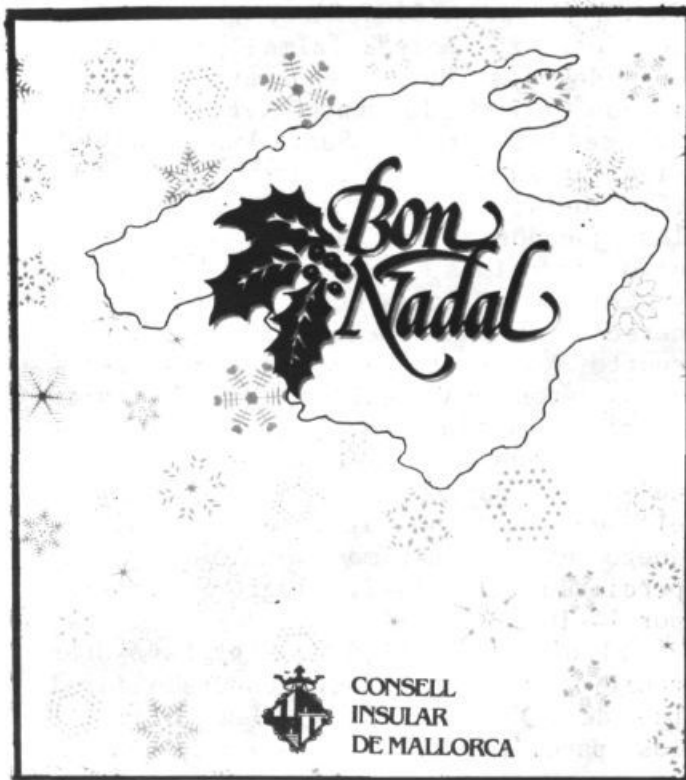
pintar les laterals, tan o més important que les altres, ja que molts de dies la boira posada no deixa circular en tranquil·litat i seguretat.

LLIBRE DE POESIES

Hem rebut junt amb una felicitació del P. Miquel Colom T.O.R. el seu nou llibre de poesies titulat "Darrers batecs", el qual junt als altres es pot consultar a la biblioteca P. Rafel Ginard Bauçà.

A MONTUIRI

El passat diumenge dia 15, a Montuïri fou proclamat Fill Il·lustre d'aquell poble el music i compositor P. Antoni Martorell, feu el parlament de proclamació de mèrits el nostre paísà el poeta Miquel Gayà Sitjar.

VOLEIBOL

Voleibol Juvenil

El equipo juvenil del Sant Joan en la temporada 85-86 está formado por las siguientes jugadoras: Mª Antonia Bauzá Bonet, Margarita Company Bauzá, María Munar Bauzá, Antonia Fontirroig Gual, Cati Bauzá Ginard, Cati Jaume Bauzá, Ana Mª Matas Barceló y María Company Nicolau y como entrenadores Andrés Gelabert y Rafael Bauzá.

La liga empezó el día 16 de Noviembre de 1.985. El primer partido se disputó en el Palacio de Deportes de Palma y enfrentó a los equipos de Ophiusa y Sant Joan. Debemos mencionar que el equipo del Ophiusa es una categoría superior al juvenil del Sant Joan, aunque esto no fue ninguna traba para que el equipo de Sant Joan, lograra el triunfo. El resultado final fue 3-2 a favor del Sant Joan, con los siguientes parciales: 15-6; 11-15; 15-7; 13-15; 10-15, como se puede apreciar por estos parciales el partido fue bastante duro y a la vez emocionante.

El segundo encuentro tuvo lugar en Palma. Se enfrentaron los equipos de San Vicente de Paul y Sant Joan. El partido resultó muy excitante, de ahí que se dieran los siguientes parciales: 15-12; 12-15; 15-17; 12-15. Con estos resultados se puede observar la igualdad de los dos equipos.

El día 1 de Diciembre, el Sant Joan se desplazó hasta Palma para jugar uno de los duros encuentros contra el San José de la Montaña. El resultado fue de 3-2 para el Sant Joan, con los siguientes parciales: 15-9; 2-15; 6-15; 16-14; 14-16. En el primer set las jugadoras del Sant Joan estaban algo indecisas, pero en el segundo y tercero se animaron y lograron imponerse con gran facilidad. Especto al cuarto y quinto set, podemos decir que fueron muy reñidos, en el cuarto la victoria final fue para el San José, de ahí que se tuviera que disputar un quinto partido en el que se impuso el Sant Joan, que realizó un magnífico juego en los últimos minutos, ya que perdiendo de 14-2, logró imponerse por 14-16.

El día 8 del mismo mes el Sant Joan recibió al Ophiusa. El resultado final fue de 3-0 favorable al Sant Joan con los parciales 15-10; 15-9; 15-12. Es

de destacar el buen juego realizado por el Sant Joan.

El día 15 último, el Sant Joan se enfrentó al San Vicente, en la cancha del Sant Joan. En el primer set las jugadoras locales ganando de 13-8, perdieron de 14-16, no obstante en los tres siguientes sets lograron imponerse por 5-13; 15-9 y 15-11.

Cadete Femenino

El equipo de voleibol femenino en la categoría cadete está formada por Ana Mª Matas Barceló, María Company Nicolau, Antonia Gayá Morey, Margarita Bauzá Mesquida, Margarita Catalá Karmany Marta Company Pérez, María Alzamora Bauzá, Antonia Oliver Matas y María Ordinas.

El Primer partido tuvo lugar en Sant Joan, enfrentándose el equipo local al de Petra, el resultado final fue un claro 3-0 favorable al Sant Joan con los parciales: 15-5; 15-5; 15-5; demostrando la superioridad del equipo local.

El segundo partido disputado el 7 de Diciembre, también en Sant Joan enfrentó al Sant Joan y al San José Obrero, el resultado fue 3-1 para las locales, con los siguientes parciales: 15-1; 15-3; 8-15; 15-7. El tercer set fue ganado por el San José Obrero, debido a que las jugadoras del Sant Joan se desanimaron.

El 14 de Diciembre, se disputó el tercer partido en el que se enfrentaron

los equipos del Sant Joan al Colonia Montesión. Este partido tuvo lugar en Pollensa y el resultado fue 3-0 para las jugadoras del Sant Joan, con los parciales 15-0; 15-2; 15-8.

Voleibol Escolar

Todos estos partidos se disputan en el Polideportivo Principes de España. El primer encuentro tuvo lugar el 27 de Noviembre, se enfrentaron los equipos de San Francisco y de Sant Joan con el resultado 3-0 favorable al Sant Joan con los parciales 15-6; 15-4; 15-2. Se puede observar claramente la superioridad del equipo de Sant Joan.

El día 4 de Diciembre, tuvo lugar el encuentro Sant Joan-Colegio Ramón Llull, con el resultado 3-0 para el Sant Joan con los parciales 15-3; 15-3; 15-3. Como se puede observar el Sant Joan dominó en todo momento.

El 11 de este mismo mes, se enfrentaron los equipos de Sant Joan y San José Obrero, el resultado fue de 3-0 favorable al Sant Joan.

FUTBOL

JUVENILS

1-12-85

Sant Joan 2 - Ses Salines 2

Curt resultat el aconseguí pel Sant Joan contra Ses Salines que va empatar el partit gràcies a un penalt pitat per l'arbit i que només va veure ell, quan el temps ja pasava de quasi cinc minuts i sense que hagués hagut cap pèrdua de temps apreciable en tot el partit.

La primera part va acabar amb ventatge de l'equip visitant d'un gol a zero. Als segons quarante cinc minuts l'equip local va empatar i es va adelantar en el marcador com a conseqüència del fort domini que va dur a terme. Els gols varen ésser aconseguits per Toni Company i Guillem Mas respectivament. Més tard com ja he dit Ses Salines va empatar gràcies al favoritisme de l'arbit. Aquesta darrera jugada va produir una alteració total del públic i jugadors, mostrant tarjeta vermella a Guillem Florit, lo que li va suposar cinc partits de sanció.

8-12-85

Consell 3 - Sant Joan 3

Magnífic resultat el aconseguí pel Sant Joan encara que va tenir oportunitats per acabar els 90 minuts amb una victòria a n'el seu favor. Dic lo de magnífic dagut a l'equip de circumstàncies que va anar a Consell.

Tots els gols se varen marcar a la segona part, primer es va adelantar l'equip local, empatant i adelantant-se llavors el Sant Joan mercès a dos gols d'En Guillem Mas i de Ernest Mas. Però una altra vegada l'equip local va aconseguir adelantarse després d'haver empatat. A n'el darrer gol marcat pel Consell se va fer mal el porter del Sant Joan, passant de porter en Toni Bauçà, lo que va suposar que el Sant Joan jugàs en 10 homes, ja que s'havien fet els canvis permesos. El tercer gol santjoaner el va transformar En Tomeu Company, gol que va suposar un bon empat.

DE LA POESIA DEL PARE RAFEL GINARD

A Pere Pujol, d'Artà,
que modelà el bust del frare santjoaner.

per Miquel Pons.

Ja coneixeu la meua admiració d'anys anrera pel vostre i una mica de tots Pare Rafel Ginard. Però no basta dir admiració perquè també hi havia, entre nosaltres, una bona amistat malgrat la diferència d'edat. Primer vaig conèixer l'escriptor, el recopilador de gloses i cançons, que publicava "El Heraldo de Cristo", que l'home, que el frare tercerol. Però un dia vaig fer coneixença amb el Pare Ginard i des de llavors sempre fórem bons amics. No podria assegurar si el vaig conèixer a l'auto bús Madrid-València, una vegada que hi coincidírem, o a Cura, o a Santanyí, on venia a predicar-i a la festa de Sant Bernat, o a Lluçmajor,... A Lluçmajor li vaig enviar cançons, glosats, romansos, codolades. Amb els anys ens creuàrem algunes cartes i per Nadal i per Sant Miquel mai no mancava la seva felicitació no limitada a un molts d'anys secs sinó que, a vegades, enviava el que ell en deia gloses.

Entre les cartes que jo guard amb gran estima ha trobat una postal, escrita des de Lluçmajor, el 17-IX-52, amb una glosa delicada que no necessita llembroixar gens ni mica. També a les gloses de la pagesia, que el Pare Ginard coneixia molt bé, hi és present i escaient la poesia. Ja voldrien molts de poetes tenir la destresa dels autors de gloses com "Vos que amb so mirar matau...", "Una vida, dues vides...", "No vos enamoreu amor..." i tantes i tantes model d'enginy i de perfecció de fons i forma.

Vet ací la glosa que m'envià:

*"Molts d'anys i que Sant Miquel
que maneja les balances,
vos doni tantes gaubances
com estels hi ha en el cel.
Que us faci bon pes en vida
i millor encara en la mort,
i us meni la nau al port
de l'alegria complida!"*

Però no acaba aquí la vena del Pare Ginard. Pel Nadal de l'any 1974, des d'Artà, amb la següent carta-i-glosa falicitava tota la nostra família. Carta-i-glosa que em permet fer arribar als lectors de "Sant Joan" perquè gaudesquin amb nosaltres de les habilitats, de les generositats, de les arts d'aquest santjoaner il·lustre.

*"Artà, vigília de Nadal, 1974
Sr. D. Miquel Pons Bonet
Felanitx*

Estimat amic: Corresponc a la vostra col·lectiva felicitació nadalenca (tu i els teus hi heu col·laborat) hi corresponc, dic, amb una glosa un si és no és aguardentera. Ja saps que, allà on no hi ha, el Rei hi perd. Doncs, en mi no hi ha més cera. "Feci quod potui, faciant meliora potentes". (Amb perdó). Els capellans capellenegen i, en adonar-se'n -aquí en tens la mostra- ja els ha sortida qualche llatinada.

Vet aquí la glosa:

*Per tu, Miquel, per tu, Francisca,
també per tu, Sebastià,
i per Na Maria del Mar,
per tots "Molts d'anys!", per tots un "Visca",
per tots salut, torrons i pa.
Si mai la vida se us envisca,
la torni Déu desenviscar
i mentre el temps, ràpit, rellisca
que Ell sempre us vulgui agombolar.
I, si a la llar, cap roda gisca,
vessant-hi amor, no giscarà.*

A tu, Miquel, a tu, Francisca, a tu Sebastià, i a tu, Maria del Mar, que el Bon Jesús de Betlem vos conservi i augmenti el delit. Tots quatre sou molt gentils.

Atentament vos saluda el vostre amic,

J. R. Ginard Bausè "

I amb l'esperança de trobar encara més agres de la poètica del Pare Ginard, amagats sota els buscalls de paperassa o entre les pàgines de diaris i revistes pos punt a la petita i íntima entrega.

Cala Figuera de Santanyí
Nadal 1985

ANIMADA FESTA D'ANIVERSARI DE LA PENYA MOTORISTA

Es costum ja dins els actes socials de la Penya Motorista, celebrar els darrers mesos de l'any, la seva festa d'aniversari; així enguany es va celebrar el dia 8 de desembre, i són 29 als nays que han passat des de la seva fundació.

Començaren els actes amb una missa que oficià el M.I. don Bruno Morey i a on hi assistiren els directius, socis i amics de la Penya.

Després a Can Tronca es va fer l'acostumat dinar de matances i els és de tres-cens homes i dones que enrevoltaven la taulada, en donaren bon compte de l'arrós i pilotes matanceres que amb gran encert preparen cada any un grup de dones encapsalades per Na Maria Puça, neboda de la Cuinera Major, Mado Magdalena Puça; totes elles reberen M

tres-cents homes i dones que enrevoltaven tres-cents homes i dones que enrevoltaven la felicitació de tots per lo gustós del menjar i per l'encert de tot el dinar.

Com cada any els membres de la Penya, serviren a la taula, com una mostra de germanor i de gent ben organitzada. No hi faltaren els balls, ni tampoc els versets del President, i feren parlaments el nostre poeta Miquel Gayà Sitjar, els socis d'Honor don Bruno Morey i don Rafel Feliu; acabà aquestes intervencions don Joan Verger, Vice-President del C.I.M., que hi assistia per primera vegada. Tots ells foren ben aplaudits i coincidiren amb elogiar l'ambient, l'alegria i la germanor

que envolta aquestes celebracions.

Per acabar En Guillem Bou amb la seva peculiar manera d'esser, procedí a la subasta de porquim elaborat a la matança del porc i també foren sortejades algunes peçes entre els assistents. Acabada la festa que fou ben animada, tots els que hi participaren es mostraven encantats d'haver pogut assistir-hi i felicitaren als directius de la Penya, per l'encert i per la bona organització d'aquesta diada, que és l'acte social més apreciat per tots els afiliats a aquesta Penya Motorista que va veure el seu neixament fa 29 anys com una idea de germanor del benvolgut Miquel Fiol. Molts d'anys.

ARA VE NADAL,
MENJAREM TORRONS
I AMB UNA GUITERRA
CANTAREM CANÇONS.

MOLTS D'ANYS!
Sant Joan

Se trata de dos enfermedades distintas; las describo juntas porque ambas tienen una grandísima importancia a la hora de ser prevenidas con vacunas; de hecho las vacunas de estas enfermedades van juntas y la infancia se aplican junto con la antitetánica.

DIFTERIA. Está producida por una planta microscópica que recibe el nombre de *Corinebacterium diphtheriae*; se transmite de una persona a otra por vía aérea; se elimina de la boca y nariz del enfermo por la tos y por el hecho de hablar y llega al sujeto sano que está cerca, también se puede transmitir por pañuelos y con la vajilla.

Antes del advenimiento de los antibióticos y vacunas era una enfermedad muy temible; vulgarmente se llama GARROTILLO porque puede asfixiar al enfermo apretando su garganta como se hacía con el "garrote vil" de la pena de muerte.

Provoca unas anginas, se cubren de unas membranas de pus muy resistentes y llegan a acumularse tantos que tapan la vía respiratoria; en los casos en que no se puede parar a tiempo, el enfermo lentamente va respirando con más dificultad y no queda más remedio que formar un agujero en el cuello y así crear una vía respiratoria artificial.

Lo más importante es la prevención con las vacunas; hoy en día no se ve en nuestro medio.

TOS FERINA. Es la llamada coqueluche o "cucurucha"; está provocada por una plantita microscópica llamada "bortedella pertusis". La vía de transmisión es como la difteria, es decir, por el aire de un enfermo a un sano, o por la vajilla. No es aparatosa como la anterior; se ve todavía y es perfectamente curable.

Empieza con un catarro con fiebre normalmente alta; lo más típico es la tos, aparece en salvas de 6-8 golpes de tos y produce una estridencia al entrar el aire; es una tos bastante rebelde.

Al igual que la otra enfermedad, puede ser prevenida por una vacuna muy eficiente aplicada en los primeros meses de vida, concretamente a los tres se da la primera dosis. No olvidar que casi todas las vacunas requieren varias dosis.

A pesar de que hay varios tipos de calendarios vacunales y de que cada pediatra introduce mayores o menores cambios, vamos a exponer el que se sigue normalmente en España:

Tres meses: Difteria, Tétanos, Tos Ferina y Polio tipo I

Cinco meses: Difteria, Tétanos, Tos Ferina y Polio tipo I, II y III.

Siete meses: Lo mismo que a los cinco.

Quince meses: Parotiditis (paperas), Sarampión y Rubeola (Se llama triple vírica).

Dieciocho meses: Difteria, Tétanos y Polio I, II y III.

6 años: Tétanos y Polio I, II y III.

11 años: Rubeola en niñas y conviene hacer antes análisis pues si se ha inmunizado con la enfermedad no es necesario.

14 años: Tétanos, Polio tipo I, II y III.

La vacuna del sarampión no siempre se aplica; ello es debido a que cuando se introdujo dió algunos problemas, pero se perfeccionó; de todas formas el consejo del pediatra es el mejor.

TONI

TEMAS UTILES

Hemos publicado los siguientes temas:

<u>Diarreas</u>	boletín nº 164
<u>Helmintiasis</u>	" 166
<u>Tétanos</u>	" 168
<u>Botulismo</u>	" 169
<u>Gangrena gaseosa</u>	" 171
<u>Gripe</u>	" 172
<u>Resfriado común</u>	" 172
<u>Difteria y Tosferina</u>	" 173

Si alguien desea hacer alguna pregunta al respecto, tiene alguna duda o quiere sugerir algún tema, puede dirigirse a la Redacción de esta revista.

Esperamos sus noticias. Gracias.

I CONGRÉS DE L'ASSOCIACIÓ DE LA PREMSA FORANA DE MALLORCA

El Santuari de Cura fou, els darrers dies del passat mes de novembre, lloc de trobada pels representants de la Premsa Forana de Mallorca, per celebrar el I Congrés d'aquesta associació.

De les 40 publicacions que la componen, unes 30 foren les que hi assistiren al llarg dels tres dies que es trobaren reunits per tractar i discutir les ponències següents: Financiació de les publicacions i abaratament de costos (mitjans tècnics, publicitat, subvencions distribució i mercat a Palma). Editorials conjunts, relació amb les entitats locals, autonòmiques, polítiques, etc. Normalització lingüística i llenguatge periodístic, i Situació legal de les publicacions. D'elles es varen treure les conclusions pertinents, les quals no dubtam serviran per el millor funcionament de l'Associació.

Després del dinar del dissabte, es va presentar l'edició dels II Premis Premsa Forana i el diumenge tengué lloc l'Assemblea General Extraordinària a on varen aprovar diferents esmenes als estatuts i es va elegir nova Junta Directiva. Aquesta quedà composta per: President, Gabriel Massot (Portula), Bernat Calafat (Coanegra), Josep Cortés (Flor de Card), Macià Garcias (Llucmajor de pinte en ample), Bartomeu Pou (Felanitx), Delfí Mulet (Es Saig) i Jaume Tugores (Sineu). Hem de dir que solsa-ment hi havia una candidatura, que qualcú ha qualificat de "progressista i nacionalista".

A l'Aula de Gramàtica del Santuari, en un acte que fou presidit pel President del C.I.M. Senyor Jeroni Albertí, -institució patrocinadora del Congrés- es varen lletgir les conclusions i dirigir la paraula als presents els presidents sortint i entrant, Carles Costa i Gabriel Massot, així com el President Albertí el qual clogué el Congrés.

III PREMIS PERIODISTICS

"ASSOCIACIÓ DE PREMSA FORANA"

L'"Associació de Premsa Forana de Mallorca", amb la col.laboració i patrocini de la Caixa de Balears "Sa Nostra", convoca el Tercer Concurs Periodístic "Associació de Premsa Forana de Mallorca" amb l'objectiu de premiar els millors treballs sobre temes d'actualitat a Mallorca. El concurs es regirà per les següents BASES:

1ª Els treballs que hi participin estaran escrits en llengua catalana.

2ª Els treballs s'hauran publicat, dins els terminis fixats a aquesta convocatòria, a qualsevol de les publicacions associades.

3ª Podran participar-hi tots els col.laboradors habituals de les publicacions.

4ª Per optar al premi, els treballs s'hauran d'haver publicat dins els següents terminis: des de dia 1 de maig de 1.985 fins a dia 30 d'abril de 1.986.

5ª Per optar al premi, l'autor del treball per mitjà del director de la publicació on hagi sortit a llum enviarà el retall del mateix per triplicat a nom de l'Associació de Premsa Forana de Mallorca, carrer Princesa, 24. Sant Joan.

6ª El Jurat es donarà a conèixer en el moment de la concessió dels premis i el seu veredicté serà inapel.lable.

7ª El veredicté es farà públic el mes de maig de 1.986. El lloc i el dia seran comunicats oportunament.

8ª L'Associació es compromet a editar els treballs premiats.

9ª Els premis que s'atorguen són els següents:

Tres premis de 30.000 pessetes cada un

Un d'ells tindrà un premi d'honor consistent en una escultura d'En Pere Pujol.

10ª Els participants es comprometen a acceptar aquestes Bases. Els membres del Jurat resoldran els casos que no hi estiguin prevists.

Les publicacions que subscriuen el present manifest, reunides al Santuari de Cura amb ocasió del primer Congrés de la Premsa Forana de Mallorca, en resposta i solidaritat amb els moviments i campanyes de normalització lingüística que avui se duen a terme, tant per part d'organismes oficials com per iniciatives d'entitats i particulars, volem fer públiques les resolucions següents:

1ª. Reconèixer i assumir el fet que el parlar propi de Mallorca constitueix juntament amb el del Principat de Catalunya i el del País Valencià una sola llengua, com ensenya la ciència lingüística actual i ha proclamat l'Estut d'Autonomia de les Illes Balears, admetents que la denominació de catalana li és aplicable i adequada com ho justifiquen el seu origen històric i configuració actual, sense que això suposi ignorar les peculiaritats pròpies de tota illa i les de cada poble en particular, característiques que en la mesura que responen a una bona tradició idiomàtica mereixen ésser cultivades i tinguendes en compte en l'ús de la llengua culta o literària.

2ª. Dur a terme un programa conseqüent de recuperació lingüística, adequat a les possibilitats de cadascuna, en caminat a aconseguir, en un futur com més pròxim millor, l'ús de la llengua catalana com a vehicle normal i habitual d'expressió, entenent que la llengua és un element clau de la nostra cultura i per tant essencial per a la nostra plena realització com a poble.

Santuari de Cura, tardor del 1.985

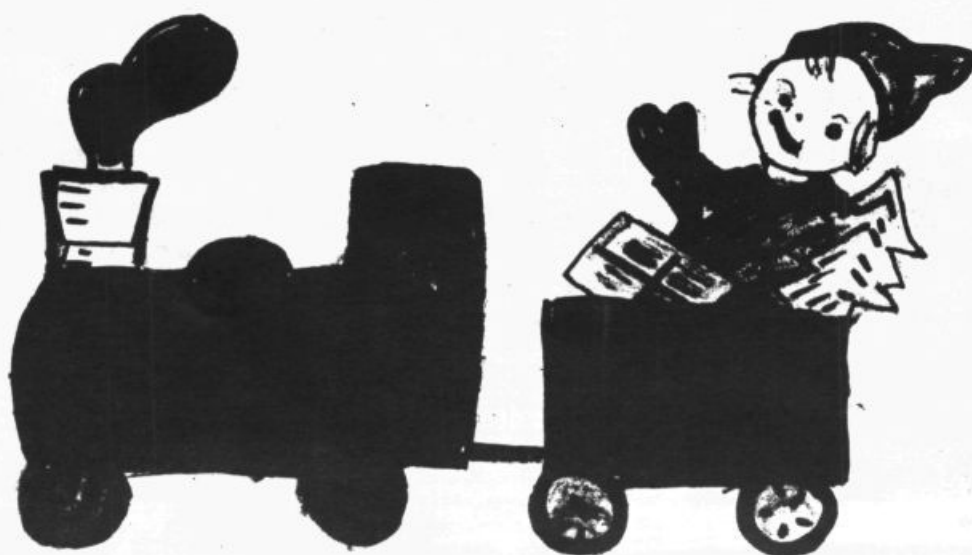
El Congrés de la Premsa Forana, celebrat el darrer cap de setmana a Cura, ha posat altra volta damunt fulla aquesta realitat inqüestionable que és la premsa dels pobles. Cada un, per separat, no significa gran cosa fora del seu àmbit habitual, o sia, el seu poble. Tots junts, signifiquen una xifra important d'exemplars que surten al carrer i, sobretot, dins cada un dels pobles que tenen la seva pròpia premsa, un mitjà valuósíssim d'oferir opinió. Per això ara ens comencem a tenir en compte.

La premsa forana, feta amb mitjans no gaire sofisticats, en la majoria dels casos, té algunes coses en comú: la carència de mitjans, de suport; l'entusiasme, el desig de que el nostre poble recobri la seva pròpia identitat (desig compartit quasi per tothom), de la recuperació lingüística... Es per això, que saludam amb entusiasme, la nova Junta Directiva, que pareix especialment sensibilitzada amb aquests temes. La premsa, a nivell estatal i provincial farà ben poca cosa per a recobrar la nostra llengua, amb totes les peculiaritats que es vulguin, però nostra, al cap i a la fi. Si d'aquí uns anys, hem avançat en aquest sentit, sense caure en confusionismes interessats, ens haurem de felicitar per haver existit. De l'existència de la premsa forana, -i ho podeu creure, senyors conductors de la normalització- depèn, en bona mesura la pervivència de la nostra llengua i, per això mateix, de l'essència del nostre Poble.

Endavant i coratge, companys forans!

Editorial

Mancor Comarcal

**Bon
nadal**

NUEVOS SISTEMAS DE CULTIVOLOS CULTIVOS HIDROPONICOS

1.- CULTIVO EN AGUA.

Es el verdadero cultivo hidropónico. En este sistema se ponen las raíces en una solución con nutrientes. Esta solución se va renovando periódicamente para que se oxigene la solución nutritiva, generalmente se va renovando cada media hora. Hay sistemas en los que va circulando constantemente, en otros la solución permanece fija y se bombea aire al interior mediante compresores.

1.1. Requisitos a tener en cuenta para un buen éxito en los cultivos.

a) Cambio de la solución

En los cultivos hidropónicos conviene ir analizando la solución nutritiva, con objeto de determinar la salinidad del medio o solución. Generalmente se cambia cada tres meses, siempre que se vaya efectuando los análisis pertinentes. Si éstos no se realizan sólo puede durar un mes. La explicación está, en que, si realizamos análisis periódicamente, en cualquier momento nos damos cuenta del elemento que nos produce la salinidad pudiéndolo rectificar.

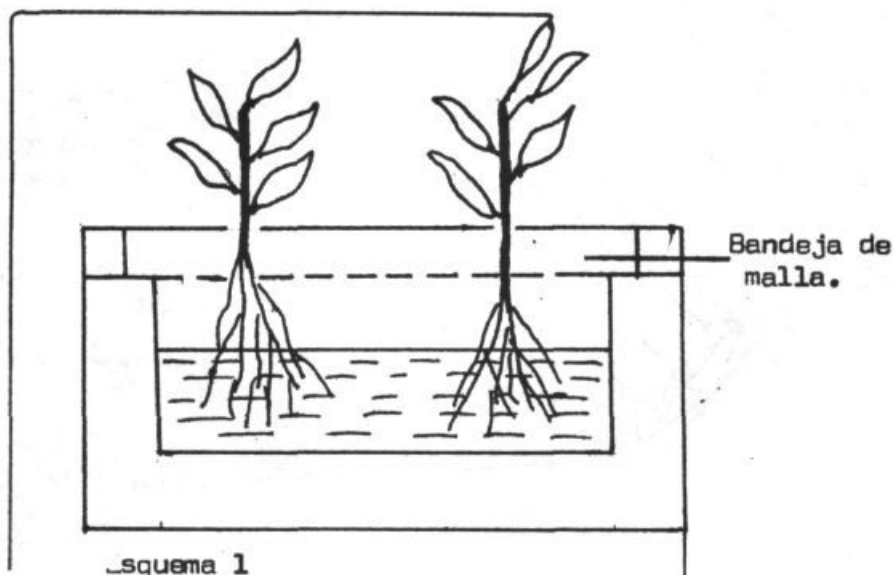
El cultivo es normal hasta una conductividad de 4 mmhos. (Los mmhos es la forma abreviada de expresar la conductividad o salinidad de un suelo, y se lee "mimlimohos").

b) Aireación de las raíces.

Se puede lograr de varias formas, bien por conducción forzada del aire por medio de compresores y bombas de aire, o bien por medio de circulación forzada del fluido, con objeto de que se oxigene.

Sistema radicular ITA.

c) Oscuridad de las raíces.

Una planta funciona perfectamente con las raíces expuestas a la luz. En cultivos hidropónicos el principal problema radica en que, si no se cubren éstas con materiales opacos, en el líquido nacen muchas algas, compitiendo con las plantas, en los nutrientes y en el oxígeno, también dan lugar a unas toxinas que pueden ocasionar serios problemas a las plantas.

d) Soporte de la planta.

Es otro requisito a tener en cuenta, ya que la sujección de la planta en si no tiene ningún problema, pudiendose sujetar mediante hilos, mallas, etc., el problema está en que se debe colocar la planta de modo que la raíz tenga el oxígeno necesario, un cien por cien de humedad y el cuello quede fuera.

1.2. Nutriente film technique (NFT). Técnica de cultivo con flujo laminar de nutrientes.

Es una técnica de cultivo en agua, en la que las plantas tienen sus raíces

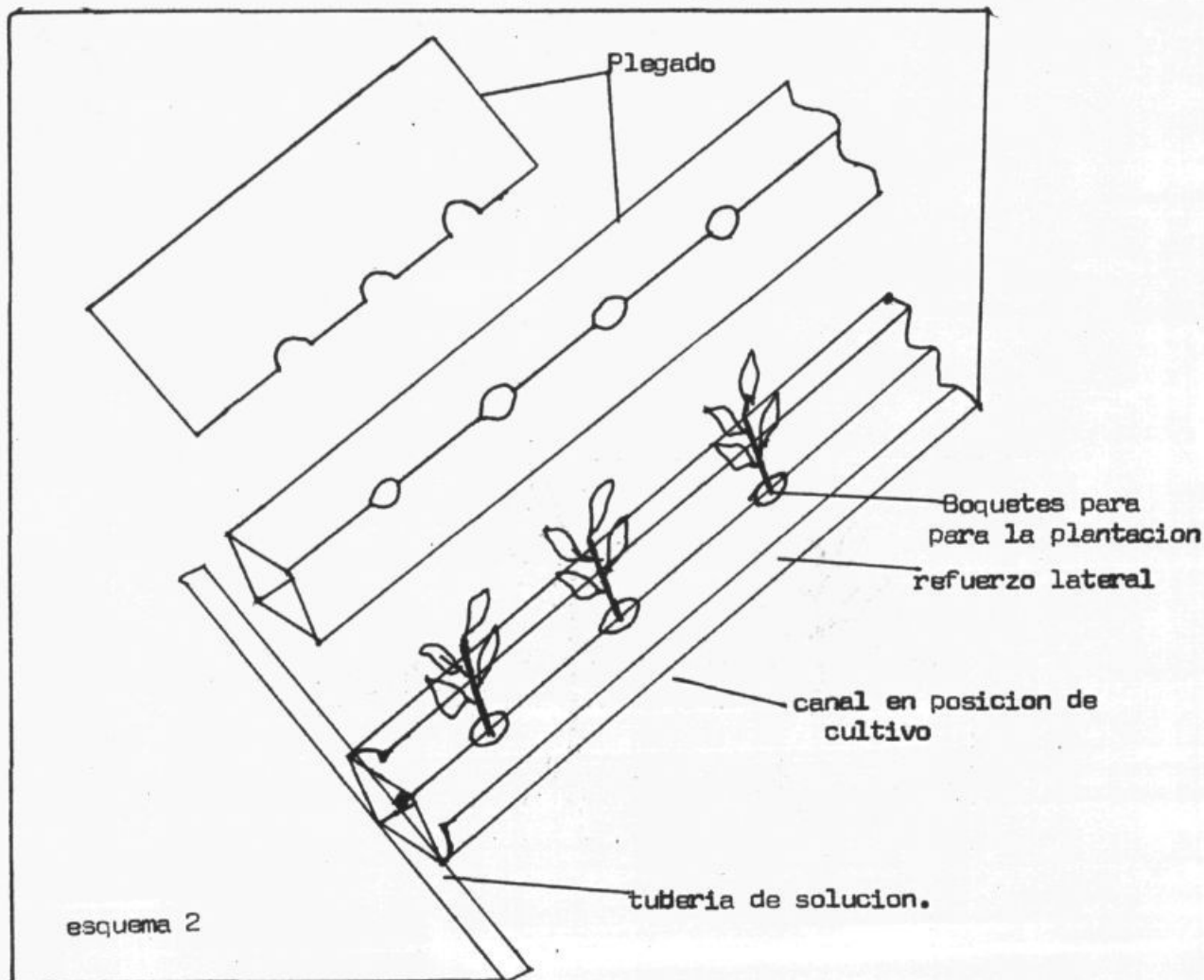
en una lámina de plástico por la que circula la solución de nutrientes continuamente. El secreto está en que la capa de líquido que circula entre las raíces, sea laminar para que las raíces puedan disponer del oxígeno necesario.

-Materiales y construcción.

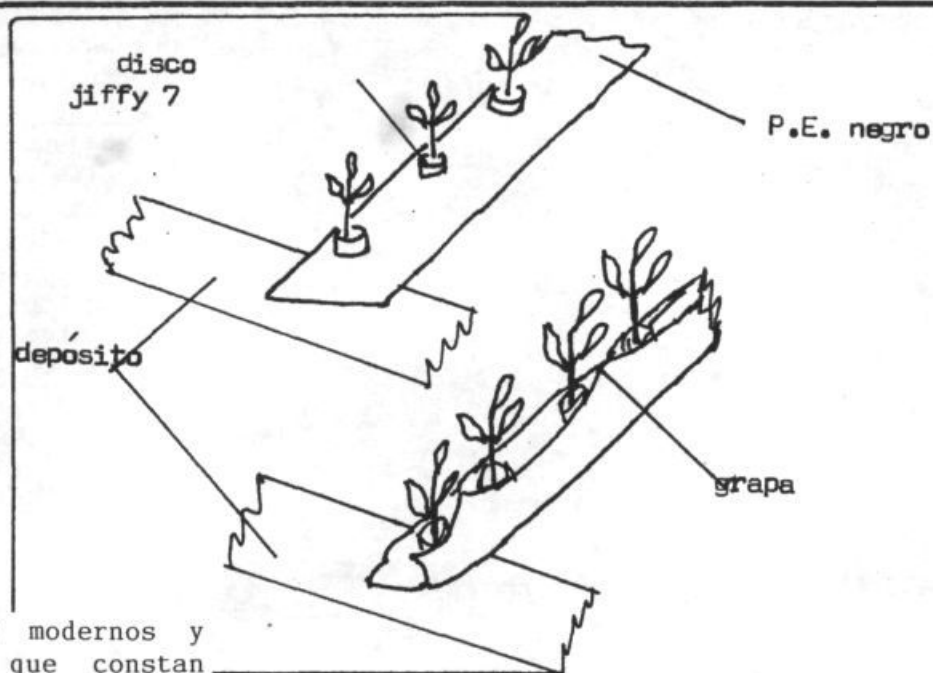
Hay diversos tipos de materiales y sistemas de cultivo en agua como el cultivo continuo de Ruthner, cultivo en tubo y otros. El más extendido es el sistema NFT y los materiales más utilizados son los siguientes:

Canales de polietileno no rígido; son unos tubos de plástico de forma triangular y con unos orificios en la parte duperior donde se colocan las plantas, éstas van sujetas a unos hilos verticales. (Ver esquema 2)

Estas tuberías pueden ir alojadas encima de un soporte, o en el suelo pero siempre con una pendiente del 1%, para facilitar la circulación del fluido, que desemboca en un depósito central para ser bombeado otra vez a la parte alta de los canales.

esquema 3

Otros sistemas NFT más modernos y más utilizados son los que constan de una sola lámina de plástico, en la que se colocan las plantas con Jiffy 7, los bordes de la lámina se unen en la parte superior, quedando el canal en forma de triángulo.

(Ver esquema 3)

El principal problema de estos sistemas es la oxigenación de las raíces; éste se ha paliado utilizando otro sistema de canal, en el que las raíces descansan sobre un fondo permeable, con una tubería porosa situada encima, y otra de retorno situada en la parte inferior.

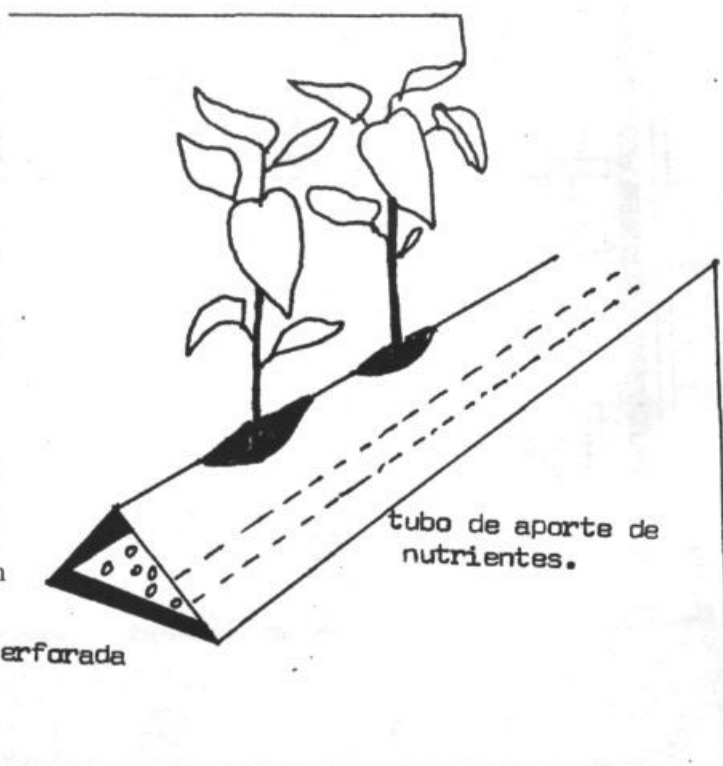
Existe otro modelo similar al anterior pero son sistema de calefacción incluida, y conducto de CO₂.

(Ver esquema 4)

Los materiales utilizados en el primer sistema son a base de polietileno y fondo de fibra perforada. El segundo, consta de un armazón de PVC rígido con fondo de fibra perforada y conductos.

Cultivo en cascada.

Otra ventaja que aporta el sistema NFT en cascada es el aprovechamiento del suelo al máximo, ya que permite la superposición de bandejas, pudiendo multiplicar el espacio por cinco; también permite paletizar las torres.

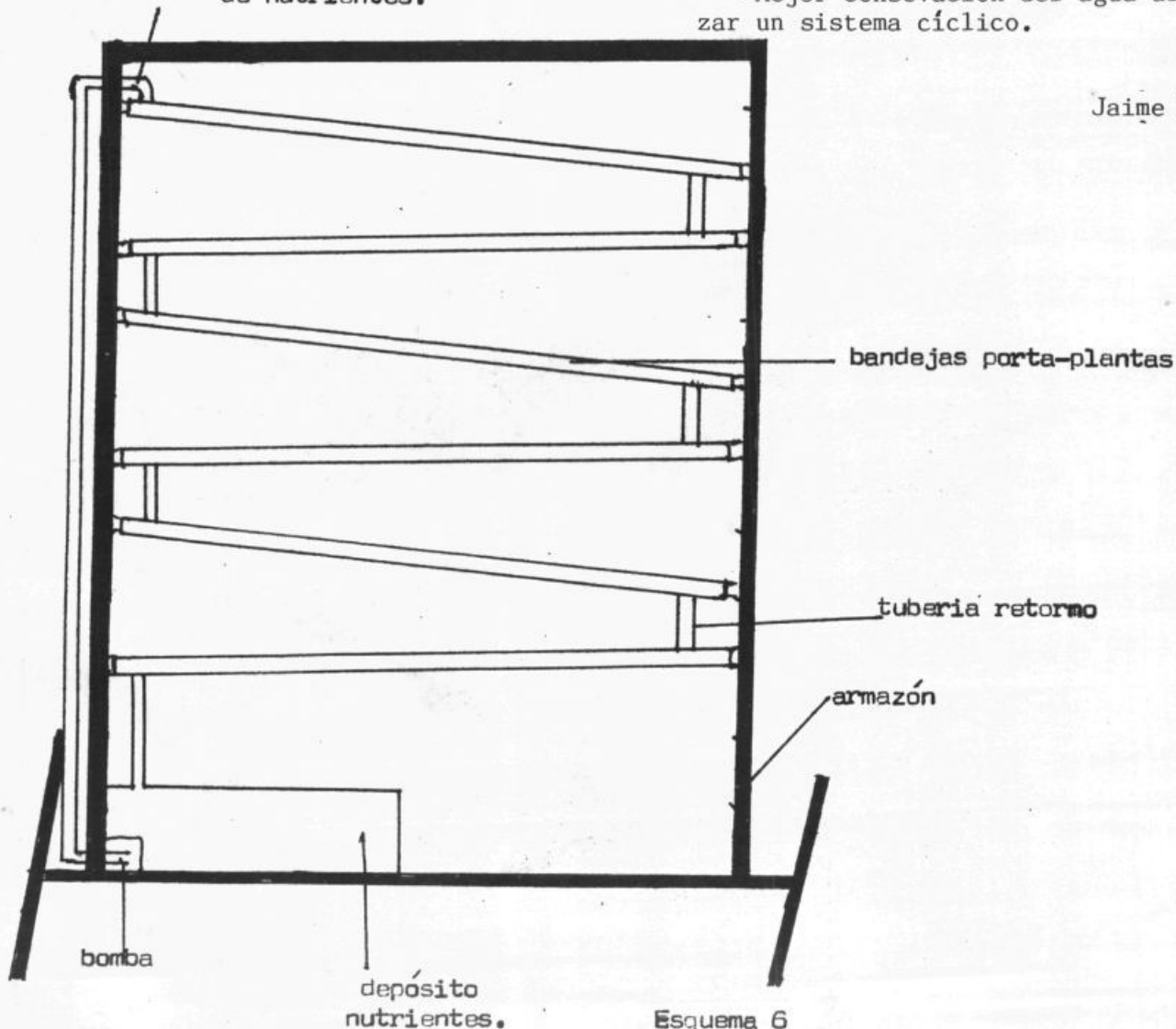

esquema 4

Cultivo de tomates técnica NFT.
en canal de PUC.ITA.

Tubería de aporte
de nutrientes.

Este sistema es típico de cultivos que necesitan poca luz como la endibia de Bruselas. (Ver esquema 6)

-Ventajas del sistema NFT.

- Bajo coste de capital.
- Eliminación de la esterilización del suelo.
- Rapidez en las labores para efectuar un cambio de cosecha.
- Control muy preciso en la nutrición.
- Mantenimiento de las temperaturas óptimas en las raíces.
- Simplicidad en la instalación y otras operaciones.
- Fácil ajuste en la Formulación de la solución de nutrientes.
- Reducción del "Choc" que sufren las plantas en su trasplante.
- Utilización en la solución de nutrientes de insecticidas sistémicos y fungicidas.
- Eliminación del estrés hídrico de las plantas.
- Mejor conservación del agua al utilizar un sistema cíclico.

Jaime Bonet

Esquema 6